

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē sundarakāṇḍē

॥ aṣṭapañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭapañcāśaḥ sargaḥ ॥

jāmbavatā pṛṣṭēna hanumatā
svakīyalaṅkāyātrāsambandhisampūrṇavṛttasya śrāvaṇam
tatastasya girēḥ śṛṅgē
mahēndrasya mahābalāḥ |
hanumatpramukhāḥ prītiṃ
harayō jagmuruttamām ॥ 5.58.1 ॥

prītimatsūpaviṣṭēṣu
vānarēṣu mahātmasu |
taṃ tataḥ pratisaṃhr̥ṣṭaḥ
prītiyuktaṃ mahākapim ॥ 5.58.2 ॥

jāmbavān kāryavṛttānta -
maṃṛcchadanilātmajam |
kathaṃ dṛṣṭā tvayā dēvī
kathaṃ vā tatra vartatē ॥ 5.58.3 ॥

tasyāṃ cāpi kathaṃ vṛttaḥ
krūrakarmā daśānanaḥ |
tattvataḥ sarvamētannaḥ
prabrūhi tvaṃ mahākapē ॥ 5.58.4 ॥

sammārgitā katham dēvī
 kiṃ ca sā pratyabhāṣata |
 śrutārthāścintayiṣyāmō
 bhūyaḥ kāryaviniścayam || 5.58.5 ||

yaścārthastatra vaktavyō
 gatairasmābhirātmavān |
 rakṣitavyam ca yattatra
 tad bhavān vyākarōtu naḥ || 5.58.6 ||

sa niyuktastatastēna
 samprahrṣṭatanūruhaḥ |
 namasyan śirasā dēvyai
 sītāyai pratyabhāṣata || 5.58.7 ||

pratyakṣamēva bhavatām
 mahēndrāgrāt khamāplutaḥ |
 udadhērdakṣiṇam pāram
 kāṅkṣamāṇaḥ samāhitaḥ || 5.58.8 ||

gacchataśca hi mē ghōram
 vighnarūpamivābhavat |
 kāñcanaṃ śikharam divyaṃ
 paśyāmi sumanōharam || 5.58.9 ||

sthitam panthānamāvṛtya
 mēnē vighnam ca tam nagam |
 upasaṅgamyā tam divyaṃ
 kāñcanaṃ nagamuttamam || 5.58.10 ||

kṛtā mē manasā buddhi -
 rbhēttavyō'yaṃ mayēti ca |
 prahatasya mayā tasya
 lāṅgūlēna mahāgirēḥ || 5.58.11 ||

śikharaṃ sūryasaṅkāśaṃ
 vyaśīryata sahasradhā |
 vyavasāyaṃ ca taṃ buddhvā
 sa hōvāca mahāgiriḥ || 5.58.12 ||

putrēti madhurāṃ vāṇīm
 manaḥ prahlādayanniva |
 pitṛvyaṃ cāpi mām viddhi
 sakhāyaṃ mātariśvanaḥ || 5.58.13 ||

mainākamiti vikhyātaṃ
 nivasantaṃ mahōdadhau |
 pakṣavantaḥ purā putra
 babhūvuḥ parvatōttamāḥ || 5.58.14 ||

chandataḥ pṛthivīm cēru -
 rbādhamānāḥ samantataḥ |
 śrutvā nagānāṃ caritaṃ
 mahēndraḥ pākaśāsanaḥ || 5.58.15 ||

vajrēṇa bhagavān pakṣau
 cicchēdaiṣāṃ sahasraśaḥ |
 ahaṃ tu mōcitastasmāt
 tava pitrā mahātmanā || 5.58.16 ||

mārutēna tadā vatsa
 prakṣiptō varuṇālayē |
 rāghavasya mayā sāhyē
 vartitavyamarindama || 5.58.17 ||

rāmō dharmabhṛtāṃ śrēṣṭhō
 mahēndrasamavikramaḥ |
 ētacchrutvā mayā tasya
 mainākasya mahātmanaḥ || 5.58.18 ||

kāryamāvēdya ca girē -
 ruddhataṃ vai manō mama |
 tēna cāhamanujñātō
 mainākēna mahātmanā || 5.58.19 ||

sa cāpyantarhitaḥ śailō
 mānuṣēṇa vapuṣmatā |
 śarīrēṇa mahāśailaḥ
 śailēna ca mahōdadhau || 5.58.20 ||

uttamaṃ javamāsthāya
 śēṣamadhvānamāsthitaḥ |
 tatō'haṃ suciraṃ kālaṃ
 javēnābhyagamaṃ pathi || 5.58.21 ||

tataḥ paśyāmyahaṃ dēvīṃ
 surasāṃ nāgamātaram |
 samudramadhyē sā dēvī
 vacanaṃ cēdamabravīt || 5.58.22 ||

mama bhakṣyaḥ pradiṣṭastva -
 mamarairharisattama |
 tatastvāṃ bhakṣayiṣyāmi
 vihitastvaṃ hi mē suraiḥ || 5.58.23 ||

ēvamuktaḥ surasayā
 prāñjaliḥ praṇataḥ sthitaḥ |
 vivarṇavadanō bhūtvā
 vākyaṃ cēdamudīrayam || 5.58.24 ||

rāmō dāsarathiḥ śrīmān
 praviṣṭō daṇḍakāvanam |
 lakṣmaṇēna saha bhrātrā
 sītayā ca parantapaḥ || 5.58.25 ||

tasya sītā hṛtā bhāryā
 rāvaṇēna durātmanā |
 tasyāḥ sakāśaṃ dūtō'haṃ
 gamiṣyē rāmaśāsanāt || 5.58.26 ||

kartumarhasi rāmasya
 sāhāyyaṃ viṣayē satī |
 athavā maithilīm dṛṣṭvā
 rāmaṃ cākliṣṭakāriṇam || 5.58.27 ||

āgamiṣyāmi tē vaktraṃ
 satyaṃ pratiśṛṇōmi tē |
 ēvamuktā mayā sā tu
 surasā kāmarūpiṇī || 5.58.28 ||

abravīnnātivartēta

kaścidēṣa varō mama |

ēvamuktaḥ surasayā

daśayōjanamāyataḥ || 5.58.29 ||

tatō'rdhaguṇavistārō

babhūvāhaṃ kṣaṇēna tu |

matpramāṇādhikaṃ caiva

vyāditaṃ tu mukhaṃ tayā || 5.58.30 ||

tad dṛṣṭvā vyāditaṃ tvāsyam

hrasvaṃ hyakaravaṃ punaḥ |

tasmin muhūrtē ca puna -

rbabhūvāṅguṣṭhasammitaḥ || 5.58.31 ||

abhipatyāśu tadvaktraṃ

nirgatō'haṃ tataḥ kṣaṇāt |

abravīt surasā dēvī

svēna rūpēṇa mām punaḥ || 5.58.32 ||

arthasiddhau hariśrēṣṭha

gaccha saumya yathāsukham |

samānaya ca vaidēhīṃ

rāghavēṇa mahātmanā || 5.58.33 ||

sukhī bhava mahābāhō

prītāsmi tava vānara |

tatō'haṃ sādhusādhvīti

sarvabhūtaiḥ praśamsitaḥ || 5.58.34 ||

tatō'ntarikṣaṃ vipulaṃ
 plutō'haṃ garuḍō yathā |
 chāyā mē nigṛhītā ca
 na ca paśyāmi kiñcana || 5.58.35 ||

sō'haṃ vigatavēgastu
 diśō daśa vilōkayan |
 na kiñcit tatra paśyāmi
 yēna mē vihatā gatiḥ || 5.58.36 ||

atha mē buddhirutpannā
 kiṃ nāma gamanē mama |
 īdrśō vighna utpannō
 rūpamatra na drśyatē || 5.58.37 ||

adhōbhāgē tu mē drṣṭiḥ
 śōcataḥ patitā tadā |
 tatrādrākṣamahaṃ bhīmāṃ
 rākṣasīṃ salilēśayām || 5.58.38 ||

prahasya ca mahānāda -
 muktō'haṃ bhīmayā tayā |
 avasthitamasambhrānta -
 midam vākyamaśōbhanam || 5.58.39 ||

kvāsi gantā mahākāya
 kṣudhitāyā mamēpsitaḥ |
 bhakṣaḥ prīṇaya mē dēhaṃ
 ciramāhāravarjitam || 5.58.40 ||

bāḍhamityēva tāṃ vāṇīm
 pratyagrṅhāmahaṃ tataḥ |
 āsyapramāṇādadhikaṃ
 tasyāḥ kāyamapūrayam || 5.58.41 ||

tasyāścāsyam mahad bhīmaṃ
 vardhatē mama bhakṣaṇē |
 na tu māṃ sā nu bubudhē
 mama vā vikṛtaṃ kṛtam || 5.58.42 ||

tatō'haṃ vipulaṃ rūpaṃ
 saṅkṣipyā nimiṣāntarāt |
 tasyā hṛdayamādāya
 prapatāmi nabhaḥsthalam || 5.58.43 ||

sā viśṛṣṭabhujā bhīmā
 papāta lavaṇāmbhasi |
 mayā parvatasāṅkāśā
 nikṛttahṛdayā satī || 5.58.44 ||

śṛṅōmi khagatānāṃ ca
 vācaḥ saumyā mahātmanām |
 rākṣasī siṃhikā bhīmā
 kṣipraṃ hanumatā hatā || 5.58.45 ||

tāṃ hatvā punarēvāhaṃ
 kṛtyamātyayikaṃ smaran |
 gatvā ca mahadadhvānaṃ
 paśyāmi nagamaṇḍitam || 5.58.46 ||

dakṣiṇaṃ tīramudadhē -
 rlaṅkā yatra gatā purī |
 astaṃ dinakarē yātē
 rakṣasāṃ nilayaṃ purīm || 5.58.47 ||

praviṣṭō'hamavijñātō
 rakṣōbhirbhīmavikramaiḥ |
 tatra praviśataścāpi
 kalpāntaghanasaprabhā || 5.58.48 ||

aṭṭahāsaṃ vimuñcantī
 nārī kāpyutthitā puraḥ |
 jighāṃsantīm tatastāṃ tu
 jvaladagnisirōruhām || 5.58.49 ||

savyamuṣṭiprahārēṇa
 parājitya subhairavām |
 pradōṣakālē praviśaṃ
 bhītayāhaṃ tayōditaḥ || 5.58.50 ||

ahaṃ laṅkāpurī vīra
 nirjitā vikramēṇa tē |
 yasmāt tasmād vijētāsi
 sarvarakṣāṃsyaśēṣataḥ || 5.58.51 ||

tatrāhaṃ sarvarātraṃ tu
 vicarañjanakātmajām |
 rāvaṇāntaḥpuragatō
 na cāpaśyaṃ sumadhyamām || 5.58.52 ||

tataḥ sītāmapaśyaṃstu
 rāvaṇasya nivēśanē |
 śōkasāgaramāsādya
 na pāramupalakṣayē || 5.58.53 ||

śōcatā ca mayā dṛṣṭaṃ
 prākārēṇābhisaṃvṛtam |
 kāñcanēna vikṛṣṭēna
 gṛhōpavanamuttamam || 5.58.54 ||

saprākāramavaplutya
 paśyāmi bahupādapam |
 aśōkavanikāmadhyē
 śiṃśapāpādapō mahān || 5.58.55 ||

tamāruhya ca paśyāmi
 kāñcanaṃ kadalīvanam |
 adūrācchiṃśapāvṛkṣāt
 paśyāmi varavarṇinīm || 5.58.56 ||

śyāmāṃ kamalapatrākṣī -
 mupavāsakṛśānanām |
 tadēkavāsaḥsaṃvītāṃ
 rajōdhvastaśirōruhām || 5.58.57 ||

śōkasantāpadīnāṅgīṃ
 sītāṃ bhartṛhitē sthitām |
 rākṣasībhirvirūpābhiḥ
 krūrābhirabhisaṃvṛtām || 5.58.58 ||

māṃsaśōṇitabhakṣyābhi -
 rvyāghrībhirhariṇīm yathā |
 sā mayā rākṣasīmadhyē
 tarjyamānā muhurmuḥuḥ || 5.58.59 ||

ēkavēṇīdharā dīnā
 bhartṛcintāparāyaṇā |
 bhūmiśayyā vivarṇāṅgī
 padminīva himāgamē || 5.58.60 ||

rāvaṇād vinivṛttārthā
 martavyē kṛtaniścayā |
 kathañcinmṛgaśāvākṣī
 tūrṇamāsāditā mayā || 5.58.61 ||

tām dṛṣṭvā tādrśīm nārīm
 rāmapatnīm yaśasvinīm |
 tatraiva śiṃśapāvṛkṣē
 paśyannahamavasthitaḥ || 5.58.62 ||

tatō halahalāśabdaṃ
 kāñcīnūpuramiśritam |
 śṛṇōmyadhikagambhīraṃ
 rāvaṇasya nivēśanē || 5.58.63 ||

tatō'haṃ paramōdvignaḥ
 svarūpaṃ pratyasaṃharam |
 ahaṃ ca śiṃśapāvṛkṣē
 pakṣīva gahanē sthitaḥ || 5.58.64 ||

tatō rāvaṇadārāśca
 rāvaṇaśca mahābalaḥ |
 taṃ dēśamanusamprāptō
 yatra sītābhavat sthitā || 5.58.65 ||

taṃ dṛṣṭvātha varārōhā
 sītā rakṣōgaṇēśvaram |
 saṅkucyōrū stanau pīnau
 bāhubhyāṃ parirabhya ca || 5.58.66 ||

vitrastāṃ paramōdvignāṃ
 vīkṣyamāṇāmitastataḥ |
 trāṇaṃ kañcidapaśyantīm
 vēpamānāṃ tapasvinīm || 5.58.67 ||

tāmuvāca daśagrīvaḥ
 sītāṃ paramaduḥkhitām |
 avākśīrāḥ prapatitō
 bahumanyasva māmiti || 5.58.68 ||

yadi cēttvaṃ tu mām darpā -
 nnābhinandasi garvitē |
 dvimāsānantaram sītē
 pāsyāmi rudhiraṃ tava || 5.58.69 ||

ētacchrutvā vacastasya
 rāvaṇasya durātmanaḥ |
 uvāca paramakruddhā
 sītā vacanamuttamam || 5.58.70 ||

rākṣasādhama rāmasya
 bhāryāmamitatējasah |
 ikṣvākuvamaśanāthasya
 snuṣāṃ daśarathasya ca || 5.58.71 ||

avācyam vadatō jihvā
 katham na patitā tava |
 kiṃsvīdvīryam tavānārya
 yō mām bharturasannidhau || 5.58.72 ||

apahr̥tyāgataḥ pāpa
 tēnādr̥ṣṭō mahātmanā |
 na tvam rāmasya sadr̥śō
 dāsyē'pyasya na yujyasē || 5.58.73 ||

ajēyaḥ satyavāk śūrō
 raṇaślāghī ca rāghavaḥ |
 jānakyā paruṣam vākya -
 mēvamuktō daśānanaḥ || 5.58.74 ||

jajvāla sahasā kōpā -
 ccitāstha iva pāvakaḥ |
 vivṛtya nayanē krūrē
 muṣṭimudyamya dakṣiṇam || 5.58.75 ||

maithilīm hantumārabdhaḥ
 strībhīrhāhākṛtam tadā |
 strīṇām madhyāt samutpatya
 tasya bhāryā durātmanaḥ || 5.58.76 ||

varā mandōdarī nāma
 tayā sa pratiṣēdhitāḥ |
 uktaśca madhurāṃ vāṇīm
 tayā sa madanārditaḥ || 5.58.77 ||

sītayā tava kiṃ kāryaṃ
 mahēndrasamavikrama |
 mayā saha ramasvādya
 madviśiṣṭā na jānakī || 5.58.78 ||

dēvagandharvakanyābhi -
 ryakṣakanyābhirēva ca |
 sārdhaṃ prabhō ramasvēti
 sītayā kiṃ kariṣyasi || 5.58.79 ||

tatastābhiḥ samētābhi -
 rnārībhiḥ sa mahābalaḥ |
 utthāpya sahasā nītō
 bhavanaṃ svaṃ niśācaraḥ || 5.58.80 ||

yātē tasmin daśagrīvē
 rākṣasyō vikṛtānanāḥ |
 sītāṃ nirbhartsayāmāsu -
 rvākyaiḥ krūraiḥ sudāruṇaiḥ || 5.58.81 ||

tṛṇavad bhāṣitaṃ tāsāṃ
 gaṇayāmāsa jānakī |
 garjitaṃ ca tathā tāsāṃ
 sītāṃ prāpya nirarthakam || 5.58.82 ||

vr̥thā garjitaniścēṣṭā
 rākṣasyaḥ piśitāśanāḥ |
 rāvaṇāya śaśaṃsustāḥ
 sītāvyavasitaṃ mahat || 5.58.83 ||

tatastāḥ sahitāḥ sarvā
 vihatāśā nirudyamāḥ |
 parikliśya samastāstā
 nidrāvaśamupāgatāḥ || 5.58.84 ||

tāsu caiva prasuptāsu
 sītā bhartṛhitē ratā |
 vilapya karuṇaṃ dīnā
 praśusōca suduḥkhitā || 5.58.85 ||

tāsāṃ madhyāt samutthāya
 trijaṭā vākyamabravīt |
 ātmānaṃ khādata kṣipraṃ
 na sītāmasitēkṣaṇām || 5.58.86 ||

janakasyātmajāṃ sādhvīṃ
 snuṣāṃ daśarathasya ca |
 svapnō hyadya mayā dṛṣṭō
 dāruṇō rōmaharṣaṇaḥ || 5.58.87 ||

rakṣasāṃ ca vināśāya
 bharturasyā jayāya ca |
 alamasmān paritrātuṃ
 rāghavād rākṣasīgaṇam || 5.58.88 ||

abhiyācāma vaidēhī -

mētaddhi mama rōcatē |
yadi hyēvaṃvidhaḥ svapnō
duḥkhitāyāḥ pradṛśyatē || 5.58.89 ||

sā duḥkhairvividhairmuktā

sukhamāpnōtyanuttamam |
praṇipātaprasannā hi
maithilī janakātmajā || 5.58.90 ||

alamēṣā paritrātum

rākṣasyō mahatō bhayāt |
tataḥ sā hrīmatī bālā
bharturvijayaharṣitā || 5.58.91 ||

avōcad yadi tat tathyaṃ

bhavēyaṃ śaraṇaṃ hi vaḥ |
tāṃ cāhaṃ tādṛśiṃ dṛṣṭvā
sītāyā dāruṇāṃ daśām || 5.58.92 ||

cintayāmāsa viśrāntō

na ca mē nirvṛtaṃ manaḥ |
sambhāṣaṇārthē ca mayā
jānakyāścintitō vidhiḥ || 5.58.93 ||

ikṣvākukulavaṃśastu

stutō mama puraskṛtaḥ |
śrutvā tu gaditāṃ vācaṃ
rājarṣigaṇabhūṣitām || 5.58.94 ||

pratyabhāṣata māṃ dēvī
 bāṣpaiḥ pihitalōcanā |
 kastvaṃ kēna kathaṃ cēha
 prāptō vānarapuṅgava || 5.58.95 ||

kā ca rāmēṇa tē prīti -
 stanmē śaṃsitumarhasi |
 tasyāstad vacanaṃ śrutvā
 ahamapyabruvaṃ vacaḥ || 5.58.96 ||

dēvi rāmasya bhartustē
 sahāyō bhīmavikramaḥ |
 sugrīvō nāma vikrāntō
 vānarēndrō mahābalaḥ || 5.58.97 ||

tasya māṃ viddhi bhṛtyaṃ tvam
 hanūmantamihāgatam |
 bhartrā samprahitastubhyaṃ
 rāmēṇākliṣṭakarmanā || 5.58.98 ||

idaṃ tu puruṣavyāghraḥ
 śrīmān dāśarathiḥ svayam |
 aṅgulīyamabhijñāna -
 madāt tubhyaṃ yaśasvini || 5.58.99 ||

tadicchāmi tvayājñaptaṃ
 dēvi kiṃ karavāṇyaham |
 rāmalakṣmaṇayōḥ pārśvaṃ
 nayāmi tvāṃ kimuttaram || 5.58.100 ||

ētacchrutvā vīditvā ca
 sītā janakanandinī |
 āha rāvaṇamutpāṭya
 rāghavō māṃ nayatviti || 5.58.101 ||

praṇamya śīrasā dēvī -
 mahamāryāmaninditām |
 rāghavasya manōhlāda -
 mabhijñānamayāciṣam || 5.58.102 ||

atha māmabravīt sītā
 gr̥hyatāmayamuttamaḥ |
 maṇiryēna mahābāhū
 rāmastvāṃ bahu manyatē || 5.58.103 ||

ityuktvā tu varārōhā
 maṇipravaramuttamam |
 prāyacchat paramōdvignā
 vācā māṃ sandidēśa ha || 5.58.104 ||

tatastasyai praṇamyāhaṃ
 rājaputryai samāhitaḥ |
 pradakṣiṇaṃ parikrāma -
 mihābhyudgatamānasaḥ || 5.58.105 ||

uttaraṃ punarēvāha
 niścītya manasā tadā |
 hanūman mama vṛttāntaṃ
 vaktumarhasi rāghavē || 5.58.106 ||

yathā śrutvaiva nacirāt
 tāvubhau rāmalakṣmaṇau |
 sugrīvasahitau vīrā -
 vupēyātām tathā kuru || 5.58.107 ||

yadanyathā bhavēdētad
 dvau māsau jīvitam mama |
 na mām drakṣyati kākutsthō
 mriyē sāhamanāthavat || 5.58.108 ||

tacchrutvā karuṇam vākyaṃ
 krōdhō māmabhyavartata |
 uttaram ca mayā dṛṣṭam
 kāryaśēṣamanantaram || 5.58.109 ||

tatō'vardhata mē kāya -
 stadā parvatasannibhaḥ |
 yuddhākāṅkṣī vanaṃ tasya
 vināśayitumārabhē || 5.58.110 ||

tad bhagnaṃ vanakhaṇḍam tu
 bhrāntatrastamṛgadvijam |
 pratibuddhya nirīkṣantē
 rākṣasyō vikṛtānanāḥ || 5.58.111 ||

mām ca dṛṣṭvā vanē tasmin
 samāgamyā tatastataḥ |
 tāḥ samabhyāgatāḥ kṣipram
 rāvaṇāyācacakṣirē || 5.58.112 ||

rājan vanamidaṃ durgam
 tava bhagnaṃ durātmanā |
 vānarēṇa hyavijñāya
 tava vīryam mahābala || 5.58.113 ||

tasya durbuddhitā rājam -
 stava vipriyakāriṇaḥ |
 vadhamājñāpaya kṣipram
 yathāsau na punarvrajēt || 5.58.114 ||

tacchrutvā rākṣasēndrēṇa
 viśṛṣṭā bahudurjayāḥ |
 rākṣasāḥ kiṅkarā nāma
 rāvaṇasya manō'nugāḥ || 5.58.115 ||

tēṣāmaśītisāhasram
 śūlamudgarapāṇinām |
 mayā tasmin vanōddēśē
 pariḡhēṇa niṣūditam || 5.58.116 ||

tēṣāṃ tu hataśiṣṭā yē
 tē gatā laghuvikramāḥ |
 nihataṃ ca mayā sainyam
 rāvaṇāyācacakṣirē || 5.58.117 ||

tatō mē buddhirutpannā
 caityaprāsādamuttamam |
 tatrasthān rākṣasān hatvā
 śataṃ stambhēna vai punaḥ || 5.58.118 ||

lalāmabhūtō laṅkāyā
 mayā vidhvaṃsitō ruṣā |
 tataḥ prahastasya sutam
 jambumālinamādiśat || 5.58.119 ||

rākṣasairbahubhiḥ sārdham
 ghōrarūpairbhayānakaiḥ |
 tamahaṃ balasampannam
 rākṣasaṃ raṅakōvidam || 5.58.120 ||

parighēṇātighōrēṇa
 sūdayāmi sahānugam |
 tacchrutvā rākṣasēndrastu
 mantriputrān mahābalān || 5.58.121 ||

padātibalasampannān
 prēṣayāmāsa rāvaṇaḥ |
 parighēṇaiva tān sarvān
 nayāmi yamasādanam || 5.58.122 ||

mantriputrān hatāñchrutvā
 samarē laghuvikramān |
 pañca sēnāgragāñchūrān
 prēṣayāmāsa rāvaṇaḥ || 5.58.123 ||

tānahaṃ sahasainyān vai
 sarvānēvābhyasūdayam |
 tataḥ punardaśagrīvaḥ
 putramakṣaṃ mahābalam || 5.58.124 ||

bahubhī rākṣasaiḥ sārdhaṃ
 prēṣayāmāsa saṃyugē |
 taṃ tu mandōdarīputraṃ
 kumāraṃ raṇapaṇḍitam || 5.58.125 ||

sahasā khaṃ samudyantaṃ
 pādayōśca gṛhītavān |
 tamāsīnaṃ śataguṇaṃ
 bhrāmayitvā vyapēṣayam || 5.58.126 ||

tamakṣamāgataṃ bhagnaṃ
 nīsamya sa daśānanaḥ |
 tataścēndrajitaṃ nāma
 dvitīyaṃ rāvaṇaḥ sutam || 5.58.127 ||

vyādidēśa susaṅkruddhō
 balinaṃ yuddhadurmadam |
 taccāpyahaṃ balaṃ sarvaṃ
 taṃ ca rākṣasapuṅgavam || 5.58.128 ||

naṣṭaujaṣaṃ raṇē kṛtvā
 paraṃ harṣamupāgataḥ |
 mahatāpi mahābāhuḥ
 pratyayēna mahābalaḥ || 5.58.129 ||

prahitō rāvaṇēnaiṣa
 saha vīrairmadōddhataiḥ |
 sō'viṣahyaṃ hi mām buddhvā
 svasainyaṃ cāvamarditam || 5.58.130 ||

brahmaṇō'strēṇa sa tu māṃ
 prabaddhvā cātivēginaḥ |
 rajjubhiścāpi badhnanti
 tatō māṃ tatra rākṣasāḥ || 5.58.131 ||

rāvaṇasya samīpaṃ ca
 gṛhītvā māmupāgaman |
 dṛṣṭvā sambhāṣitaścāhaṃ
 rāvaṇēna durātmanā || 5.58.132 ||

prṣṭasca laṅkāgamanam
 rākṣasānām ca taṃ vadham |
 tatsarvaṃ ca raṇē tatra
 sītārthamupajalpitaṃ || 5.58.133 ||

tasyāstu darśanākāṅkṣī
 prāptastvadbhavanam vibhō |
 mārutasyaaurasaḥ putrō
 vānarō hanumānaḥ || 5.58.134 ||

rāmadūtaṃ ca māṃ viddhi
 sugrīvasacivaṃ kapim |
 sō'haṃ dautyēna rāmasya
 tvatsakāśamihāgataḥ || 5.58.135 ||

śṛṇu cāpi samādēśam
 yadahaṃ prabravīmi tē |
 rākṣasēśa harīśastvām
 vākyamāha samāhitaṃ || 5.58.136 ||

sugrīvaśca mahābhāgaḥ
 sa tvāṃ kauśalamabravīt |
 dharmārthakāmasahitaṃ
 hitaṃ pathyamuvāca ha || 5.58.137 ||

vasatō ṛṣyamūkē mē
 parvatē vipuladrumē |
 rāghavō raṇavikrāntō
 mitratvaṃ samupāgataḥ || 5.58.138 ||

tēna mē kathitaṃ rājan
 bhāryā mē rakṣasā hṛtā |
 tatra sāhāyyahētōrmē
 samayaṃ kartumarhasi || 5.58.139 ||

vālinā hṛtarājyēna
 sugrīvēṇa saha prabhuh |
 cakrē'gnisākṣikaṃ sakhyaṃ
 rāghavaḥ sahalakṣmaṇaḥ || 5.58.140 ||

tēna vālinamāhatya
 śarēṇaikēna saṃyugē |
 vānarāṇāṃ mahārājaḥ
 kṛtaḥ samplavatāṃ prabhuh || 5.58.141 ||

tasya sāhāyyamasmābhiḥ
 kāryaṃ sarvātmanā tviha |
 tēna prasthāpitastubhyaṃ
 samīpamiha dharmataḥ || 5.58.142 ||

kṣipramānīyatām sītā
 dīyatām rāghavasya ca |
 yāvanna harayō vīrā
 vidhamanti balaṃ tava || 5.58.143 ||

vānarāṇām prabhāvō'yaṃ
 na kēna viditaḥ purā |
 dēvatānām sakāśaṃ ca
 yē gacchanti nimantritāḥ || 5.58.144 ||

iti vānararājastvā -
 māhētyabhihitō mayā |
 māmaikṣata tatō ruṣṭa -
 ścakṣuṣā pradahanniva || 5.58.145 ||

tēna vadhyō'hamājñaptō
 rakṣasā raudrakarmaṇā |
 matprabhāvamavijñāya
 rāvaṇēna durātmanā || 5.58.146 ||

tatō vibhīṣaṇō nāma
 tasya bhrātā mahāmatiḥ |
 tēna rākṣasarājaśca
 yācitō mama kāraṇāt || 5.58.147 ||

naivaṃ rākṣasaśārdūla
 tyajyatāmēṣa niścayaḥ |
 rājaśāstravyapētō hi
 mārgaḥ saṃlakṣyatē tvayā || 5.58.148 ||

dūtavadhyā na dṛṣṭā hi
 rājasāstrēṣu rākṣasa |
 dūtēna vēditavyaṃ ca
 yathābhihitavādinā || 5.58.149 ||

sumahatyaparādhē'pi
 dūtasyātulavikrama |
 virūpakaraṇaṃ dṛṣṭaṃ
 na vadhō'sti hi sāstrataḥ || 5.58.150 ||

vibhīṣaṇēnaivamuktō
 rāvaṇaḥ sandidēśa tān |
 rākṣasānētadēvādya
 lāṅgūlaṃ dahyatāmiti || 5.58.151 ||

tatastasya vacaḥ śrutvā
 mama pucchaṃ samantataḥ |
 vēṣṭitaṃ śaṇavalkaiśca
 paṭṭaiḥ kārṇpāsakaistathā || 5.58.152 ||

rākṣasāḥ siddhasannāhā -
 statastē caṇḍavikramāḥ |
 tadādīpyanta mē pucchaṃ
 hanantaḥ kāṣṭhamuṣṭibhiḥ || 5.58.153 ||

baddhasya bahubhiḥ pāśai -
 ryantritasya ca rākṣasaiḥ |
 na mē pīḍābhavat kācid
 didṛkṣōrnagarīṃ divā || 5.58.154 ||

tatastē rākṣasāḥ śūrā
 baddhaṃ māmagnisaṃvṛtam |
 aghōṣayan rājamārgē
 nagaradvāramāgatāḥ || 5.58.155 ||

tatō'haṃ sumahadrūpaṃ
 sañkṣīpya punarātmanaḥ |
 vimōcayitvā taṃ bandhaṃ
 prakṛtisthaḥ sthitaḥ punaḥ || 5.58.156 ||

āyasaṃ parighaṃ grhya
 tāni rakṣāṃsyasūdayam |
 tatastannagaradvāraṃ
 vēgēna plutavānahaṃ || 5.58.157 ||

pucchēna ca pradīptēna
 tāṃ puriṃ sāṭṭagōpurām |
 dahāmyahamasambhrāntō
 yugāntāgniriva prajāḥ || 5.58.158 ||

vinaṣṭā jānakī vyaktaṃ
 na hyadagdhaḥ pradṛśyatē |
 lañkāyāḥ kaściduddēśaḥ
 sarvā bhasmīkṛtā purī || 5.58.159 ||

dahatā ca mayā lañkāṃ
 dagdhā sītā na saṃśayaḥ |
 rāmasya ca mahatkāryaṃ
 mayēdaṃ viphalīkṛtam || 5.58.160 ||

iti śōkasamāviṣṭa -

ścintāmahamupāgataḥ |
tatō'haṃ vācamaśrauṣaṃ
cāraṇānāṃ śubhākṣarām || 5.58.161 ||

jānakī na ca dagdhēti
vismayōdantabhāṣiṇām |
tatō mē buddhirutpannā
śrutvā tāmadbhutām giram || 5.58.162 ||

adagdhā jānakītyēva
nimittaiścōpalakṣitam |
dīpyamānē tu lāṅgūlē
na mām dahati pāvakaḥ || 5.58.163 ||

hṛdayaṃ ca prahrṣṭaṃ mē
vātāḥ surabhigandhinaḥ |
tairnimittaiśca dṛṣṭārthaiḥ
kāraṇaiśca mahāguṇaiḥ || 5.58.164 ||

ṛṣivākyaiśca dṛṣṭārthai -
rabhavaṃ hṛṣṭamānasaḥ |
punardṛṣṭā ca vaidēhī
viṣṣṭaśca tayā punaḥ || 5.58.165 ||

tataḥ parvatamāsādya
tatrāriṣṭamahaṃ punaḥ |
pratiplavanamārēbhē
yuṣmaddarśanakāṅkṣayā || 5.58.166 ||

tataḥ śvasanacandrārka -
siddhagandharvasēvitam |
panthānamahamākramya
bhavatō dr̥ṣṭavāniha || 5.58.167 ||

rāghavasya prasādēna
bhavatām caiva tējasā |
sugrīvasya ca kāryārthaṃ
mayā sarvamanuṣṭhitam || 5.58.168 ||

ētat sarvaṃ mayā tatra
yathāvadupapāditam |
tatra yanna kṛtaṃ śēṣaṃ
tat sarvaṃ kriyatāmiti || 5.58.169 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
sundarakāṇḍē aṣṭapañcāśaḥ sargaḥ ||